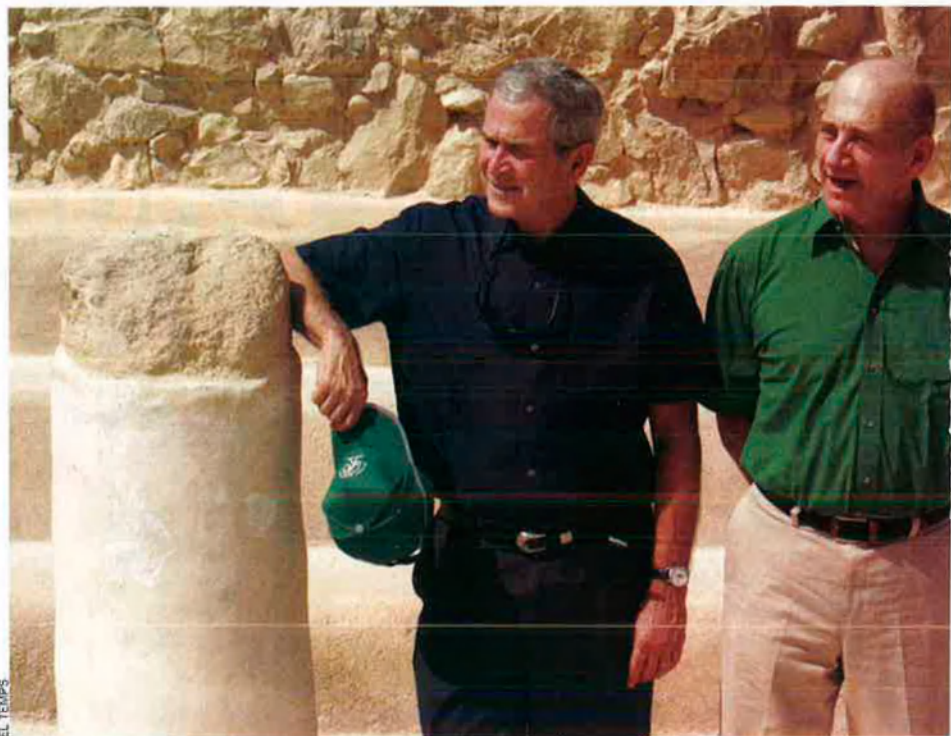


Pla d'atac

El govern d'Israel ja no creu que les sancions impedisquen a l'Iran de construir una bomba atòmica. Es va forjant un ampli consens per a un atac militar contra les instal·lacions nuclears de Teheran: en cas de dubte, fins i tot sense els americans.



L'any passat, el diputat de la Knesset Dani Jatom va ser convidat a una conferència de l'OTAN a Brussel·les. Només de llegir el programa, aquest antic general de brigada es va sorprendre que la sessió s'anomenara "El repte de l'Iran" i no "L'amenaça de l'Iran". Quan un dels ponents va advertir amb accent francès que un atac militar dels EUA contra instal·lacions nuclears iranianes seria l'escenari més perillós imaginable, Jatom va demanar la paraula. "Us equivoqueu, senyor", va dir cortès, però decidit. "El pitjor escenari seria un Iran en possessió de la bomba atòmica."

Jatom, de 63 anys, ha passat quasi tota la vida a l'exèrcit. Fou conseller militar del primer ministre Yitzhak Rabin, i fins a mitjan anys 90 cap del servei secret exterior, el Mossad. A diferència d'alguns altres diputats, és contrari a una gran ofensiva israeliana a la franja de Gaza contra els islamistes de Hamàs.

Tanmateix, quan hom li demana la recepta més adient contra el programa atòmic iranià, s'acaba la condescendència. "Ja no creiem en l'efectivitat de les sancions", afirma Jatom. "Si el món vol aturar l'Iran, hi caldrà una acció militar."

Fa un mes i mig que el ministre de foment israelià, Saül Mofaz, va pronun-

ciar paraules calcades a les de Jatom. Llavors, a Europa es va creure que això tan sols representava l'opinió individual d'un reconegut falcò, que volia guanyar suport electoral una volta oberta la cursa per la successió del primer ministre, Ehud Olmert. En realitat, al govern israelià hi regna cada vegada un consens més gran al voltant de la tesi que un atac aeri contra les instal·lacions atòmiques iranianes ja resulta inevitable. "La majoria de membres del gabinet israelià ja no creuen que les sancions facen afluir el president iranià, Mahmud Ahmadinejad", confirma el ministre d'immigració, Jacob Edri.

L'únic remitjò sobre el qual encara no s'han posat d'acord els camps polítics d'Israel és el moment adequat per a un atac militar. Els coloms advoquen per deixar temps als esforços diplomàtics de les Nacions Unides, almenys fins que l'Iran es trobe prop de completar la bomba. D'aquesta manera, Israel sempre podria aduir de manera convincent que hauria esgotat tots els ressorts extramilitars abans de fer ús de la força.

Els falcons, en canvi, criden a afanyar-se. Parlen d'un "marge de maniobra limitat" que es tanca amb les eleccions presidencials dels EUA al novembre. Israel únicament pot comptar amb el

suport incondicional dels Estats Units mentre George W. Bush tinga l'última paraula a Washington. El país no pot fiar-se de cap dels seus successors. El candidat dels demòcrates, Barack Obama, ja s'ha pronunciat a favor de negociacions directes amb Teheran. I encara que el republicà John McCain guanyara la cursa electoral, segons els càlculs que fan a Jerusalem, tampoc no ordenaria un atac abans de negociar amb el govern iranià, malgrat que en un acte electoral l'any passat va bromejar cantussejant la melodia del clàssic dels Beach Boys "Barbara Ann" amb la lletra "Bomb bomb bomb, bomb bomb Iran" ["bombardegeu l'Iran"].

En canvi, darrerament el president Bush envia senyals que recorden l'inici de la guerra de l'Iraq. Adesiara, insisteix que "totes les opcions són damunt la taula", adesiara tranquil·litza els europeus, assegurant que primer s'esgotaran totes les vies diplomàtiques. Així i tot, a la darrera visita a Israel, el president advertia que s'havia "adonat de la pressa en la veu dels polítics israelians" tocant a la qüestió de Teheran.

Una bomba atòmica iranià eclipsaria totes les amenaces contra les quals ha hagut de lluitar Israel al llarg de seixanta anys d'existència. Per més cruentes que hagen estat les guerres, i



El president dels EUA, George Bush, i el primer ministre israelià, Ehud Olmert. A la dreta, caçabombarders F16 israelians que el 1981 van bombardejar un reactor nuclear a l'Iraq.

brutals els atemptats suïcides dels islamistes, mai no han amenaçat greument l'existència mateixa de l'estat jueu.

Un únic impacte nuclear, però, tindria conseqüències devastadores per a un país amb la mateixa extensió que el País Valencià. Israel, i això ho saben tots els estrategs, és un "país d'una única bomba".

Els caps de l'exèrcit hebreu afirmen que tan sols amb l'amenaça creïble d'un atac nuclear, Teheran podria obligar Israel a posar fi a qualsevol operació del Tzahal a la Franja de Gaza: malgrat la seua potència militar, el país restaria pràcticament indefens. Pitjor encara, segons el govern de Jerusalem, la mera existència d'una bomba atòmica iraniana tindria com a conseqüència l'èxode de l'elit intel·lectual, cosa que arruïnaria el país econòmicament i culturalment. "L'Iran pot destruir el somni sionista sense ni tan sols haver de prémer el botó", adverteix el ministre i general retirat Efraïm Sneh.

De moment –i en això coincideixen tots els experts– l'Iran encara no té la bomba. Mentrestant, el president Ahmadinejad no deixa passar cap ocasió d'amenaçar l'estat jueu amb la destrucció. "Si els enemics creuen que podran desfer la nació iraniana, s'equivoquen", va proclamar la setmana passada. Fins

i tot el cap de l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica, Mohàmmad el-Baradei, es va mostrar preocupat recentment per la possibilitat que l'Iran anunciara "estar en condicions de construir la bomba en un termini relativament curt". Ningú no sap tan bé com els líders israelians el poder que atorga la presumpció de posseir l'arma nuclear: Israel, per exemple, fa servir aquest mitjà de dissuasió des de fa quaranta anys. Segons estimacions, al reactor de Dimona, en ple desert del Nègueb, hi ha emmagatzemades entre 100 ogives nuclears i 200. L'historiador israelià Benni Morris, que no és considerat un falcó, en va demanar fa poc fins i tot l'ús: "Si calia escollir entre qui ha de morir, Israel o l'Iran, ha de morir l'Iran."

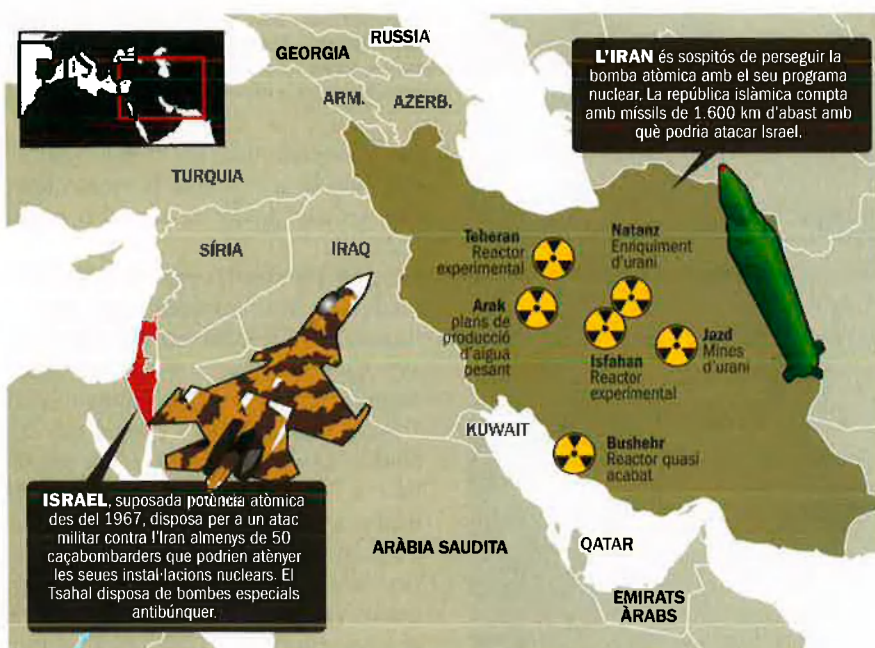
Que Jerusalem no tan sols està decidit, sinó també tècnicament preparat per a interposar-se en les ambicions atòmiques d'un estat hostil, és un fet que ja ha pogut demostrar en el passat. El 1981, els israelians van bombardejar el reactor iraquí d'Osirak. En formació compacta, per evitar que els detectara el radar enemic, vuit caçabombarders F16 van sobrevolar els 900 quilòmetres que separen Israel de l'Iraq, i hi van llançar 16.000 quilos de bombes amb què van destruir el reactor. Un antic agent del Mossad, Victor Ostrovsky, va informar

posteriorment que un tècnic francès que treballava al reactor hi havia depositat un transmissor de senyal marcant l'objectiu.

El Hel Ha'avir [exèrcit de l'aire] israelià va entrar en acció, per segona vegada, el 6 de setembre de l'any passat. Caçabombarders F-16 israelians, després de sobrevolar la frontera amb Turquia, van penetrar a l'espai aeri del nord de Síria, on van destruir una instal·lació a l'est del país. Abans s'hi havia llançat un escamot d'elit per a marcar l'objectiu amb un feix de raigs làser. Fins avui, el govern de Damasc nega que es tractara d'una instal·lació nuclear. Nogensmenys, les fotos de l'interior de l'edifici preses pel Mossad mostren semblances amb el reactor nord-coreà de Yongbyon.

I ara, l'Iran. Teheran no és gaire lluny del "punt sense retorn", en el qual ja no seria possible d'impedir-li la construcció d'una bomba, escrivia fa poc el ministre de defensa d'Israel, Ehud Barak, al canceller federal d'Àustria, Alfred Gusenbauer. L'any vinent, segons pronòstics dels serveis secrets israelians, els enginyers militars iranians podrien disposar de prou urani enriquit per a construir una ogiva nuclear. Amb això, els israelians contradiuen explícitament l'informe dels serveis secrets dels EUA del desembre de l'any passat en què s'afirma que l'Iran va suprimir el seu programa nuclear el 2003. "Els iranians van reprendre el programa el 2005 amb la màxima intensitat", afirma Jossi Kuperwasser, llavors director d'anàlisi informativa del servei d'intel·ligència militar d'Israel.

Mentre els europeus continuen apostant per la diplomàcia i es mostren convençuts que encara es pot arribar a una solució negociada que permeta a Teheran de salvar la cara, els israelians consideren la política de sancions en el marc de les Nacions Unides gairebé un fracàs. De bon començament, Rússia i la Xina van torpedinar qualsevol intent de boicot a l'Iran. A Europa, la via de les sancions tampoc no sembla plenament acceptada. Fins i tot empreses d'Àustria i de Suïssa han signat no fa gaire contractes amb Teheran per a la



distribució de gas, i àdhuc el govern alemany ha limitat els intercanvis comercials amb el règim dels mul·làs de manera insubstancial. “Els iranians no noten gens les sancions”, critica Zachi Hanegbi, president de la comissió parlamentària d’exteriors i defensa de la Knesset. Perquè feren efecte, la comunitat internacional hi hauria d’intervenir de manera conjunta “i ben aviat”.

Els polítics europeus albiren com s’anuncia la propera guerra al Pròxim Orient. També l’ex-ministre d’afers estrangers, Joschka Fischer, que va assíduament a Jerusalem i a Washington per tenir-hi converses polítiques, adverteix que Israel pot veure en la presidència de Bush l’última oportunitat d’assegurar-se el suport dels Estats Units en cas d’un atac militar contra l’Iran. “Políticament, ara hi ha el millor marge de maniobra, aprofitant els últims mesos del mandat de George W. Bush”, va escriure Fischer fa poc. “El Pròxim Orient llisca cap a una nova gran conflagració.”

Aquest neguit és compartit per més observadors. “Tinc quimera que, a Israel, la reflexió sobre una opció militar contra l’Iran ha assolit una nova dinàmica”, confessa l’expert en política exterior de la CSU Karl Theodor, baró de Gutenberg. I insisteix que cal aprofitar les bones relacions d’Alemanya per dissuadir Jerusalem d’un atac militar.

Una ofensiva com aquesta no estaria exempta de riscos. “Amb aquest adverti-

ment assumim, si és possible, més responsabilitat, a fi que la via negociadora que tothom prefereix aporte resultats”, declara Ruprecht Polenz, president de la comissió d’exteriors del Bundestag. En unes altres paraules: si, malgrat tot, l’Iran prossegueix el seu programa atòmic, occident s’haurà de mostrar solidari envers Jerusalem. Per a Polenz, “en cap cas no podem donar a entendre que Israel quedaria abandonat a la seua sort en cas d’una bomba atòmica iraniana”.

D’una altra banda, els Estats Units, el millor aliat d’Israel, encara brega per dissenyar l’estratègia més adequada enfront de l’Iran, car el govern de Bush es troba dividit: “El vice-president Dick Cheney aprovaria un atac”, diu Flynt Leverett, antic col·laborador del Departament d’Estat dels EUA i avui expert en el Pròxim Orient per a la New America Foundation. “La secretària d’estat, en canvi, intenta guanyar temps perquè el president arribe ordenadament al final de la seua presidència.”

L’expert en el Pròxim Orient Bruce Riedel, que va passar molts anys al ser-

A Israel ja fa temps que no es debat sobre ‘si’, sinó sobre ‘com’ atacar militarment l’Iran

vei de la CIA, assegura que seria “molt difícil per a aquest govern de començar ara una guerra amb l’Iran. Això avalotaria greument la població i el Congrés”. Des del punt de vista dels israelians, la situació es presenta diferent. “El risc és que els israelians creguen que se’ls acaba el temps, perquè un atac tan sols comptaria amb l’aprovació de l’actual administració dels EUA”.

Ultra això, sobre la possibilitat d’execució d’un atac com aquest, Riedel, que manté bons contactes a Israel, afirma que l’aviació israeliana “és coneguda per les seues solucions innovadores als problemes militars”, i hi afegeix que “els estratègics militars israelians m’han assegurat que és factible”.

Riedel considera que l’escenari bèl·lic més probable seria un atac militar israelià amb l’aprovació del govern dels Estats Units. Les conseqüències, segons Riedel, no serien gaire diferents de les d’un atac nord-americà: “Una operació israeliana seria vista a l’Iran com un atac dels Estats Units, per la qual cosa l’Iran emprendria accions de represàlia contra tots dos països.” Amb conseqüències fatals, segons Riedel: “Llavors veuríem tot el Pròxim Orient encès en flames.”

Però a Israel ja fa temps que no es debat sobre *si*, sinó sobre *com* atacar militarment l’Iran. Sembla clar que l’atac tan sols pot reeixir des de l’aire. No fa pas gaire que Jerusalem ha aconseguit el vist-i-plau de Washington per a comprar avions de combat furtius F-22 Raptor. L’objectiu prioritari són les centrífugadores per a l’enriquiment d’urani a Natanz. Segons reconeixements israelians, són construïdes damunt de terra i són més fàcils de destruir. El reactor de Bushehr també seria un possible objectiu.

I la defensa antiaèria iraniana? “Sabem que la defensa antiaèria iraniana no es compta entre les millors del món”, afirma l’ex-cap del Mossad Jatom, “i podem esquivar-la”. Però molts israelians encara esperen que els americans facen la feina. “Podria passar”, aventura Jatom, “que George W. Bush vulga immortalitzar-se en els llibres d’història amb aquest acte postrem”.

Ralf Beste, Cordula Meyer, Christoph Schult
Traducció de Guillem Soler